

Nr. 5.

Warszawa

20 listopada / 2 grudnia 1865 r.

Wychodzi w każdą sobotę.

Redakcja przy ulicy Nowy-Świat 14.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

STAN TARGU I POŁOŻENIE OGÓLNE.

Zawsze ten sam brak interesów dla braku kapitałów. Chwiejność waluty, a za nią idąca niepewność cen wszelkich, ciąży fatalnie na targu pieniężnym.

Słyszymy ogólnie i nawet czytamy że ceny ziemi wzrosły, a jak przyjdzie do sprzedaży dóbr, to nikt nie kupuje; gorzéj jeszcze z kredytem.

Giełda nadzwyczaj biernie się trzymała: papierów publicznych wcale prawie niekupowano. Listy Zastawne w ciągu tygodnia trochę się były podniosły—do 84 i znowu spadły na $83^1/_{15}$ %. Pożyczka premiowa nieco się obniżyła (z 110,75 na 110,67).

W wexlach zagranicznych widzimy w ogóle pewne polepszenie: kurs na Berlin zniżył się o $^1/_5$ %, na Hamburg o $^3/_8$; z drugiéj strony przeciwnie podniosły się wexle na Wiedeń i to dość znacznie, bo o $1^1/_4$ % (z $113^1/_{12}$ na $111^1/_3$). Objaw ten jest skutkiem dokonanéj dopiero pożyczki austrjackiéj. 28 b. m. zapis (subskrypcja) w Paryżu zamknięty został. Pożyczka wynosi 80 m złr. czyli 200 m fr., płatna jest w srebrze; stopa procentu 5%, kurs 69% (obligi po 200 złr. czyli 500 fr. za 345 fr.), a dla negocjujących $62^1/_2$. Tym więc sposobem rzeczywisty procent jest 8%. System umorzenia przyjęty nie jak zwykle z procentów składanych, ale wykupowy—przez spłatę jednakowéj liczby obligów za każdém losowaniem. System ten zachęca małych kapitalistów większą szansą integralnéj realizacji imiennéj wartości. Jakkolwiek, rząd austrjacki pod względem finansowym ciężkie, jak widzimy, przyjął warunki, to jednak, przy objawionéj dążności do uregulowania waluty, pożyczka ta jest operacją ekonomicznie i finansowo trafną. Pożyczka, zwłaszcza metaliczna i skierowana ku naprawie waluty, tak samo oddziaływa w stosunkach zamiany międzynarodowéj, jak wywóz płodów krajowych. Zdanie to dowodnie wypowiada znany angielski finansista p. Goschen w rozprawie: *The theory of the Foreign Exchanges.*

Nie tylko więc nie dziwimy się podniesieniu kursu austrjackiego, ale i dalszy na téj drodze przewidujemy postęp.

KURSA GIEŁDY.

w tygodniu od 24 do 30 listopada.

	Stopa %	PARI	CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU Piątek 24 List.	Sobota 25	Poniedz. 27	Wtorek 28	Środa 29	Czwar. 30	Stosunek ost. do pari na 100
			R	u	b	l	e		
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie.									
Obligi Skarbowe (r. 100. 250. 500).	4	100	.	.	.	.	.	.	.
kupon	.	.		.	.	.	.	.	.
Obligacje cząstkowe (zł. 500)	4	75	104	.	.	.	.	.	$138\frac{3}{4}$
Certyf. banku na Obl. cz. *A* (z. 300).	5	45	52	.	.	.	.	.	$115\frac{1}{2}$
„ „ „ *B* (z. 200)	0	30	27	.	.	.	.	.	90
	5	30	34	.	.	.	.	.	$113\frac{1}{4}$
Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy).	0	15	6,15	.	.	.	.	.	41
Ruskie.									
5-ta pożyczka (500)	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Pożyczka premjowa (100)	5	100	110,75	.	110,75	.	.	110,67	$110\frac{2}{3}$
Metaliki (300) lutowe	4	100	100	.	.	.	.	.	100
Metaliki (300) sierpniowe	4	100	99,67	.	.	.	.	.	$99\frac{2}{3}$
Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)	5	100	92	.	.	.	.	92	92
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie.									
Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000).	4	15	$12{,}48\frac{1}{6}$	12,52	$12{,}54\frac{1}{6}$	.	.	$12{,}46\frac{1}{6}$	$83\frac{2}{3}$
kupon	.	.	.	.	.	.	.	$0{,}26\frac{1}{3}$	.
Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	78	.	.	.	.	.	130
„ „ W-B. (100. 150)	4	100	70	70	.	.	.	70	70
„ „ Teresp. (100)	5	100	100	100,33	100	100	100	100	100
„ „ Łodzk. (100)	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Rus.									
Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	124,50		.	.	.	.	$99\frac{5}{8}$
Obligi D. Ż. W-Peters. (125. 500).	$4\frac{1}{2}$	100	93	.	.	.	.	.	93
2. Wexle.									
Berlin (Tal. 100) 2 mies	.	92,85	$112{,}57\frac{1}{2}$	112,65	112,65	112,65	112,65	112,50	$121\frac{1}{6}$
Gdańsk (100) „	.	92,85	.	112,50	112,50	112,50	112,50	.	$121\frac{1}{6}$
Hamburg (M. B. 300) „	.	141,02	172,50	.	.	.	172,20	.	$122\frac{1}{9}$
Londyn (Ł. 1) „	.	6,30	7,65	$7{,}65\frac{1}{2}$	7,65	7,64	7,65	7,65	$121\frac{1}{2}$
Paryż (Fran. 300) „	.	75	91,80	91,80	91,80	91,65	91,80	91,95	$122\frac{3}{5}$
Wiedeń (Gul. 150) „	.	92,85	105,15	105	105,30	105,70	.	106,20	$114\frac{1}{3}$
Petersburg (Rub. 100) „	.	100	.	.	.		.	.	.
3. Monety.									
Półimperjał	.	5,15	6,26	.	.	.	.	.	$121\frac{1}{2}$
Napoleondor	.	5	.	.	.	.	.	.	.
Dukat holenderski	.	3	$3{,}61\frac{1}{2}$	.	.	.	.	.	$120\frac{1}{3}$
Rubel srebrny	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski	.	0,92.85	.	.	.	.	.	.	.
Gulden austrjacki	.	0,61.9	.	.	.	.	.	.	.

STOPA ESKONTY: Bank pol. 6%.—Peters. 7%.—Franc. 4%.—Angiels. 6%.—Prus. 7%.—Austr. 5%.—Belg. nar. 6%.

CENY

pszenicy i niektórych zwierząt domowych we Francji od 1826—1862 r. (*).

Rok	Pszenica		Koń		Wół		Baran		Wieprz	
	Hektolit. fran.	stosunek	fran.	stosunek	fran.	stosunek	fran.	stosunek	fran.	stosunek
1826	17, 76	1	500	1	200	1	17	1	30	1
1847	20, 96	1,18	800	1,60	450	2,25	20	1,17½	50	1,66
1857	23, 59	1,32	1080	2,16	480	2,40	40	2,35	100	3,33
1862	21, 08	1,18½	1100	2,20	520	2,60	40	2,35	110	3,66

(*) Ceny te wzięte są z artykułu P. Magne, członka Franc. Centr. Tow. Roln. pod tytułem: „Crise de l'Agriculture, ses causes, moyens d'y remedier" (*Journal des Economistes. Octobre 1865*); podajemy je jako ciekawy fakt szybkiego wzrostu cen zwierząt domowych, obok jednostajnéj prawie ceny zboża. — W grudniowym zeszycie Ekonomisty damy obszerniejszą relację z powyższego artykułu, jako w materji ziemian naszych blisko obchodzącéj.

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

1. Eskonta (skup):

a) Wexli krajowych.

	rubli
Pozostawało po 22 listop.	1.294.774, 25
Skupiono do 29 listopada włącznie	61.234, 19
	1.356.008, 44
Zwroty do d. 29 listopada czynią	128.501, 17
Pozostaje d 29 listopada	1.227.507, 27

b) Wexli zagranicznych.

Pozostawało po 22 listop.	299.504, 44
Nabyto do d. 29 listop.	—
	299.504, 44
Zrealizowano do 29 listop.	4.004, 43½
	295.500, —½

2. Zaliczenia na zastaw papierów publicznych:

W d. 22 listopada wynosiły	1.154.234, 99
Włącz. po 28 listop. udzielono zaliczeń	43.973, 29
Razem	1.198.208, 28
Zwrócono po tęż datę	40.673, 23
Pozostaje w zaliczeniach	1.157.535, 05

3. Pożyczki na zastaw towarów:

(*w składzie warszawskim*).

Z dniem 23 listop. pożyczki wynosiły:		
Na zastaw wełny	468.572, 02½	
„ „ innych towar.	180.792, 93½	
		649.364, 96
Po d. 29 listopada włącznie udzielono:		
Na zastaw wełny	8.730	
„ „ innych towar.	—	
		8.730
Razem: na zast. wełny	477.302, 02½	rubli
na zast. innych towar.	180.792, 93½	
		658.094, 96
Po d. 29 list. wł. zwróc.		
Na zastaw wełny	9.620	
„ „ innych towar.	1.490	
		11.110
Pozostaje w poż. w d. 30 listopada		
Na wełnę	467.682, 02½	
Na inne towary	179.302, 93½	
		646.984, 96

4. Zaliczenia na zastaw kosztowności.

W d. 22 listopada wynosiły	472.974, 56
Włącznie po 29 list. udzielono zaliczeń	4.967
Razem	477.941, 56
Zwrócono po tęż datę	5.073, 87
Pozostaje w zaliczeniach	472.867, 69

5. Otwarte kredyta.

23 listopada rano, pozostaw. w zalicz.	3.710.305, 56½
Od 23 do 29 listopada zaliczono	372.621, 31½
	4.082.926, 88
Wpływy w tym czasie	582.595, 69½
Pozostało w d. 29 listopada rano	3.500.331, 18½

6. Stan kasy.

w dniu 29 listopada rano.

Monety srebrne i złote	2.870.969, 55¼
Bilety Banku Polskiego	441.988
— kred. Cesarstwa	1.440.502
Razem	4.753,459, 55¼

BILANS BANKÓW FRANCUSKIEGO I ANGIELSKIEGO
w d. 15—16 listopada 1865 roku.

STAN CZYNNY	B. francuski.	B. angielski.
	fran.	f an.
Fundusz metaliczny....	399.099185	341.927450
Portfel i zaliczenia na złoto	705.127911	482.722050
Zaliczenia na pap. publ. akcje	73.643930	243.527500
Dług skarbu i inne wart.	157.928864	366.250000
	1.335.799890	1.434.427000

STAN BIERNY	B. francuski.	B. angielski.
	fran.	fran.
Bilety w obiegu........	879.420775	528.803125
Przekazy z term. kilkod.	7.731926	12.725150
Rachunki bieżące......	204.924976	449.129100
Kapitał zakładowy.....	182.500000	363.825000
Zysk do kapit. doliczony	7.044776	—
Inne passiva	54.177437	79.941625
	1.335.799890	1.434.427000

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

Dwie sprawy wexlowe przed tutejszy Trybunał Handlowy wytoczone, a wynikłe z nieznajomości praw i zwyczajów wexlowych obowiązujących w krajach w stosunkach handlowych z nami będących, dały powód Gazecie Handlowéj do podniesienia w Nrze 272 bardzo ważnéj kwestyi, a mianowicie: urządzenia dla stanu handlowego odczytów, przez fachowych prawników, w dziedzinie praktycznego zastosowania praw wexlowych obowiązujących tak w kraju naszym, jak i w krajach z którémi nas łączą częste stosunki handlowe.
Podzielając myśl przez Gazetę Handlową rzuconą, pragnęlibyśmy rychłego jéj urzeczywistnienia.

Bank Kredytowy w Toruniu. Obywatele Prus zachodnich zawiązali pod tą nazwą stowarzyszenie na wzór poznańskiego Tellusa. Kapitał zakładowy obliczony na 500.000 tal. ma być zebrany przez wypuszczenie 2.500 akcij. Pierwsza wpłata na akcję 50 tal., a następnie właściciele akcij dopłacać będą po 25 tal. co rok aż do uzupełnienia nominalnéj wartości 200 tal. Właścicielami firmy są: Doniemierski, Łyskowski i Klakstein.

W Poznaniu zawiązała się spółka żeglugi parowéj na rzece Warcie, któréj dyrektorem został p. Przychodzki. Głównym celem jéj jest transport zboża z Koła (w kr. Polskiém) do Szczecina, a towarów kolonialnych ze Szczecina do W. Ks. Poznańskiego i Koła. Spółka rozpocznie swe czynności w Kwietniu r. 1866.

W rozwinięciu N. ukazu z d. 20 grudnia (1 stycznia) 1863/4 r. zakładają w wielu miastach cesarstwa *Oddziały Banku Państwa*, między innemi otworzono je: w *Wilnie* dnia 20 września (2 października) r. b. i w *Kamieńcu Podolskim* w d. 23 września (5 października) t. r. Oprócz tego zawiązuje się w tych czasach wiele banków gminnych na zasadach Najw. ukazem z d. 6 (18) lutego 1862 roku wskazanych.

Wypadki nowéj pracy kadastrowéj w Prusach, dokonanéj na zasadzie prawa z 21 maja 1861 r.

Cała przestrzeń wynosi 5046 mil kw., czyli 108,828,000 morg pr. Z tego do podatku obliczono:

	Morgi	Dochód czys. z mor.
Rola........	55.146.000	1 tal. 14 sgr.
Ogrody	732.000	3 „ 10 „
Łąki	10.209.000	1 „ 15 „
Pastwiska...	8.138.000	14 „
Lasy i zarośla	26.800.000	11 „
Wody	1.740.000	5 „
Nieużytki ...	389.000	2 „
Razem	103.154.000	1 tal. 3 sgr.

Resztę zajmują drogi, rzeki, drobne osady (< 1 morgi), etc.
Dochód czysty z całéj oszacowanéj przestrzeni obliczony na 122.313.000 talarów, podatek zaś oznaczony na 10 mil. tal., co wynosi 8% tegoż dochodu.

(*Annalen der Landwirthschaft*).

E. Pfeiffer. — Vergleichende Zusammenstellung der europeischen Staatsausgaben. Dowiadujemy się z tego zestawienia, że w Anglji na właściwe wydatki państwowe przypada 93%, ogólnéj sumy wydatków, we Francji 83, w Prusach 66, w średnich i małych państwach niemieckich 40 do 50; reszta idzie na wydatki nieobchodzące państwo.

Dekretem cesarza Francuzów z d. 1 września 1863 r. zniesione zostały niektóre rządowe stada koni. Obecnie w dalszém rozwinięciu tego dekretu mają być zniesione wszystkie stada rządowe, a działalność rządu w przedmiocie poprawy rasy koni, ograniczy się tylko do zachęty prywatnych właścicieli stad, przez udzielać się mające premja.

W drukarni Gazety Polskiéj. Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.